

Paskirtajai Lietuvos Respublikos Ministrei
Pirmininkei Ingai Ruginienei
Lietuvos Respublikos Seimo Lietuvos
socialdemokratų partijos frakcijai
Lietuvos Respublikos Seimo „Nemuno aušros“
frakcijai
Lietuvos Respublikos Seimo Lietuvos valstiečių,
žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijai

2025 m. rugsėjo 4 d., 25-126VK

DVIDEŠIMT VERSLO LŪKESČIŲ DVIDEŠIMTAJAI VYRIAUSYBEI

Lietuvos verslo konfederacija (LVK) kreipiasi į Jus su tikslu išreikšti verslo bendruomenės lūkesčius 20-osios Vyriausybės programai.

1. **Verslas tikisi kad svarbiausiu valstybės prioritetu yra ir bus laikomas saugumas ir gynyba.** Lietuvai yra reikalingos kokybiškai planuojamos investicijos į saugumą, kurios, kartu su tarptautine komunikacija apie valstybės veiksmus, grąžintų užsienio investuotojų pasitikėjimą Lietuvos saugumu.
2. **Verslas tikisi principingų sprendimų ir proaktyvių veiksmų stiprinant visuomenės atsparumą grėsmėms.** Kviečiame pertvarkyti karo prievolės institutą, sukuriant privalomą visuotinį, lyčiai neutralų šaukimą į karo ir civilinę tarnybą. Šis institutas turi būti pagrįstas visų jaunų vyrų ir moterų įtraukimu ar į kariuomenę, ar civiliniais pagrindais. Taip pat tikimės, kad didės verslo įtraukimas į pasirengimo grėsmėms formatus, o kadencijos pabaigoje kiekviena įmonė žinos savo vaidmenį valstybės gynyboje – ar kalbėtume apie privačias gydymo įstaigas, ar maisto pramonės dalyvius.
3. **Verslas tikisi, kad 20-oji Vyriausybė rems Ukrainą ir išlaikys Lietuvos mokesčių mokėtojų paramos Ukrainai lygį.**
4. **Verslas tikisi, kad visi svarstomi teisės aktų projektai bus derinami su visuomene ir suinteresuotomis šalimis.** Tenka pripažinti, kad praeitoje Seimo sesijoje priimti sprendimai dėl mokesčių netenkino verslo bendruomenės, ir tai iš dalies nulėmė nepakankamai įtraukus procesas, kuomet nebuvo suteikta proga diskutuoti ir derėtis esminiais klausimais. Tikime, kad įtraukus sprendimų priėmimo procesas padėtų lengviau pasiekti Vyriausybės programos tikslus ir priimti geriausius sprendimus, ypač kai sprendžiami milžiniškos svarbos klausimai, paveikiantys kiekvieną Lietuvos gyventoją. Galiausiai, verslas tikisi plataus susitarimo dėl mokesčių politikos, nes mokestinis stabilumas yra esminė palankios verslo aplinkos sąlyga.
5. **Verslas tikisi, kad 20-oji Vyriausybė gerbs ankstesnės Vyriausybės susitarimus su verslu ir vykdys priimtus įsipareigojimus, užtikrins svarbiausių praeitos Vyriausybės pradėtų darbų, skirtų verslo aplinkos gerinimui, investicijų pritraukimui ir išlaikymui, perėmimą ir tęstinumą.**
6. **Verslas tikisi, kad nauji viešieji poreikiai nebus finansuojami dar labiau apmokestinant verslą ir privačią iniciatyvą.** Per pastaruosius kelis metus buvo priimti sprendimai, bloginantys mokestinę verslo aplinką Lietuvoje: 1) du kartus padidintas pelno mokesčio tarifas; 2) priimti papildomi GPM tarifai; 3) padidintas individualaus verslo apmokestinimas; 4) priimtas „saugumo įnašas“, kurio didžioji dalis guls ant verslo pečių; 5) įvestas

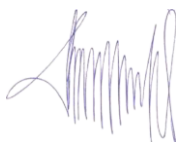
- diskriminacinio pobūdžio „Solidarumo įnašas“ kredito įstaigoms; 6) įvesta papildoma NT mokesčio verslui dedamoji. Atsižvelgiant į valdančiųjų pasirašytos koalicinės sutarties nuostatas, tikėtina, kad valstybės priimami įsipareigojimai vidutiniu laikotarpiu augs. Verslas tikisi, kad šie įsipareigojimai nebus finansuojami dar daugiau apmokestinant verslą.
7. **Verslas tikisi, kad biurokratizmo mažinimui bus skirtas itin didelis dėmesys.** Raginame peržiūrėti Perteklinių reikalavimų verslui šalinimo komisijos formatą, įtvirtinti Vyriausybės ir verslo šalių lygiateisiškumą, numatyti pirmininkavimo rotaciją su verslu ir skirti reikalingą administracinį resursą komisijos veiklos aptarnavimui. Jei pavyktų reikšmingai sumažinti perteklinį reguliavimą, Lietuva taptų geresnė vieta jos gyventojams ir verslams kurti vertę, dėl ko spartėtų ekonominis augimas ir daugiau lėšų pasiektų valstybės išdą viešiesiems poreikiams finansuoti. Mūsų vertinimu, šioje srityje esminis pokytis nebuvo pasiektas.
 8. **Verslas tikisi, kad 20-oji Vyriausybė prioritetą teiks viešojo sektoriaus efektyvumo didinimui, o ne jo plėtimui.** Ankstesnės Vyriausybės programa buvo siekiama didinti valstybės institucijų ir specialistų skaičių, nepaisant to, kad Lietuvos institucijų tinklas yra fragmentuotas, o institucijų funkcijos neretai dubliuojasi. Verslas ragina užtikrinti, kad kiekviena institucija atliktų tik jai pavestas funkcijas, dubliuojančios veiklos būtų konsoliduotos, o skaitmenizacijos dėka būtų pasiekama daugiau su mažiau.
 9. **Verslas tikisi, kad valstybė dalyvaus ekonomikoje lygiateisiškumo pagrindais.** LVK laikosi nuomonės, kad privati medicina ir švietimas yra neatskiriama kokybiškos sistemos dalis, o privataus verslo indėlis teikiant viešąsias paslaugas turėtų būti vertinamas kompleksiskai, įvertinant investicijas, inovacijų diegimą ir kt. veiksmus. . Kituose sektoriuose valstybė turėtų vadovautis principu, jog tiesiogiai turi veikti tik ten, kur yra fiksuojamas aiškus rinkos nepakankamumas, o esant nepakankamai viešųjų paslaugų pasiūlai, suteikti galimybę verslui plėsti paslaugas gyventojams, taip didinant svarbiausių paslaugų prieinamumą. LVK tiki, kad profesionali viešojo ir privataus sektoriaus partnerystė gali prisidėti prie didesnio skaidrumo ir efektyvesnės viešosios vadybos, todėl neturėtų likti išimtimi.
 10. **Verslas tikisi konstruktyvaus nacionalinio saugumo interesų ir darbo rinkos poreikių derinimo migracijos reguliavimo srityje.** Lietuvos konkurencingumas tarptautinėje rinkoje priklauso nuo gebėjimo pritraukti ir išlaikyti talentus. Todėl migracijos politika negali būti vien apribojimų rinkinys – ji turi padėti spręsti darbo jėgos trūkumą, skatinti investicijas ir inovacijas. Reguliavimas turi būti diferencijuotas pagal rizikos lygį: mažesnės rizikos atvejais taikant paprastesnes ir greitesnes procedūras, o didesnės rizikos atvejais užtikrinant išsamią patikrą bei kontrolės mechanizmus. Migracijos politika turėtų artėti prie strateginio pokyčio, kuomet proaktyviais veiksmais siekiama pritraukti tinkamus specialistus, ir neapsiriboti tik reaktyvia migracijos kontrole.
 11. **Verslas tikisi konkurencingo darbo santykių reguliavimo.** Darbo aplinka turi išlikti lanksti ir sudaryti palankias sąlygas vertės kūrimui. Darbo santykių reguliavimas turi atsižvelgti į nuolat kintančius ekonominius bei technologinius pokyčius ir suteikti ekonomikos dalyviams galimybę pritaikyti darbo sąlygas pagal veiklos specifiką. Verslas tikisi, kad bus išvengta perteklinių darbo laiko apribojimų, galinčių apsunkinti veiklą ir mažinti konkurencingumą.
 12. **Verslas tikisi, kad naujoje Vyriausybės programoje bus įtvirtintas tikslas didinti nacionalinės pramonės integraciją į tarptautinės gynybos vertės grandines.** Šiuo metu Lietuvos įmonių įsitraukimas į gynybos sektoriaus užsakymus dažnai apsiriboja gamyba, nors šalies verslas gali teikti ir paslaugas, ar technologinius sprendimus. Labiau įtraukiant vietas įmones į gynybos užsakymus, Lietuvoje būtų sukuriamos naujos darbo vietos ir

- plečiamas aukštųjų technologijų eksportas. Nuoseklus dialogas tarp verslo, gynybos institucijų ir tarptautinių partnerių padėtų Lietuvos įmonėms įsitraukti į sektorių ir įsitvirtinti kaip gamybos, paslaugų ir technologijų tiekėjoms tarptautinėse gynybos grandinėse.
13. **Verslas tikisi proporcingos ir efektyvios priežiūros.** Priežiūros sistema turi būti grindžiama rizikos vertinimu ir orientuota į pažeidimų prevenciją, o ne į persekiojimą ir baudimą. Būtina nubrėžti aiškią ribą tarp politikos formavimo, priežiūros ir paslaugų teikimo funkcijų. Tuo pačiu verslas tikisi aiškesnio ir rinkos dalyviams labiau nuspėjamo konkurencijos reguliavimo, paliekančio kuo mažiau vietos priežiūros institucijų diskrecijai.
 14. **Verslas tikisi atsakingos ir duomenimis grįstos akcizų politikos.** Praktinė patirtis rodo, kad pernelyg spartus akcizų didinimas skatina gyventojus rinktis prekes kaimyninėse šalyse, kuriose taikomi mažesni mokesčiai, bei augina šešėlinę prekybą, dėl ko nukenčia valstybės biudžetas. Todėl akcizų politika turi būti derinama su kaimyninėmis valstybėmis ir grindžiama ilgamečiu planavimu, užtikrinančiu prognozuojamumą verslui ir vartotojams.
 15. **Verslas tikisi kokybiško švietimo, orientuoto į tinkamų įgūdžių suteikimą, ir aktyvios užimtumo politikos, orientuotos į suaugusiųjų mokymą(si) ir kompetencijų tobulinimą.** Kovoti su nedarbu galima mažinant sisteminę įgūdžių neatitikties darbo rinkoje problemą, šiam tikslui švietimas turi orientotis į rinkoje reikalingų įgūdžių suteikimą mokykloje ir universitete. Dėl suaugusiųjų parengimo darbo rinkai, dalis nedarbo draudimo fondo lėšų turi būti skirta tikslingam bedarbių perkvalifikavimui ir mokymuisi, kartu šalinant kliūtis švietimo ir aukštojo mokslo sistemose, trukdančias suaugusiesiems tobulėti ir įgyti naujų kompetencijų. Verslui kelia nerimą siūlymai dar labiau plėsti nedarbo draudimo išmokas, nors šių lygis jau šiandien yra vienas didžiausių tarp EBPO ir ES šalių.
 16. **Verslas tikisi, kad 20-oji Vyrtausybė skirs dėmesio intelektualinės nuosavybės apsaugai ir tęs kovą su masiška audiovizualinio turinio vogimo problema.** Nuosavybės apsauga yra pamatinė sąlyga vertės kūrimui, kurią įtvirtinus būtų sukurtos sąlygos kultūros sektoriaus proveržiui Lietuvoje. Verslas vertina progresą stabdant piratavimą ir ragina palaikyti dėmesį šiai sričiai, nes norint užtikrinti realią autorių teisių apsaugą būtina stiprinti egzistuojančių priemonių panaudojimą, atsakingų institucijų įsitraukimą, procesų optimizavimą.
 17. **Verslas tikisi, kad visos priemonės, skirtos sankcijoms įgyvendinti ir svarstomos nacionalinės sankcijos bus nuosekliai derinamos su visuomene ir apie jas bus informuojamas verslas, kad įmonės spėtų prisitaikyti prie reguliavimo ir būtų išvengta teisėkūrinių klaidų.** Sankcijos yra svarbios nacionalinio saugumo ir užsienio politikos priemonės, tačiau jos turi būti įgyvendinamos racionaliai: remiantis rizikos vertinimu, pasitikėjimu atsakingu verslu ir išlaikant Lietuvos konkurencingumą tarptautinėje erdvėje.
 18. **Verslas tikisi būti realiai, o ne fiktyviai įtrauktas į regionų politikos vystymą.** Verslas yra pagrindinis darbo vietų ir vertės kūrėjas, todėl siekiant gyvybingų regionų, būtina suteikti galimybę verslui dalyvauti regionų plėtros tarybose su balso teise. Verslo ekspertizė gali padėti efektyviau pritraukti investicijas, kurti darbo vietas, mažinti regioninę atskirtį ir skatinti ekonomikos diversifikaciją.
 19. **Verslas tikisi dėmesio verslo prieigos prie kapitalo didinimui.** Lietuvos įmonės skolinasi brangiai ir sunkiai gauna paskolas, palyginus su kitų Euro zonos šalių verslais, tai mažina investicijas bei verslo plėtros potencialą. LVK mano, kad sprendimas slypi ne vien Nacionalinio plėtros banko pajėgumų didinime, todėl tikisi dėmesio kapitalo prieinamumo problemų priežasčių vertinimui ir plėtros banko vaidmens kaip rinkos užpildytojo, o ne konkurento, užtikrinimui. Neišsprendus šios problemos, Lietuva ir toliau atsiliks nuo kitų regiono šalių pagal privačias materialines investicijas.

20. Verslas tikisi įtraukios, skaidrios ir faktais grįstos teisėkūros. Suinteresuotos grupės turėtų būti labiau įtraukiamos į teisėkūros procesą, šių dalyvavimas turėtų būti grįstas skaidrumu, viešinant visus šių siunčiamus teisėkūrinius raštus. Verslo bendruomenė tikisi tikro, o ne fiktyvaus poveikio vertinimo – tiek *ex ante*, tiek *ex post*.

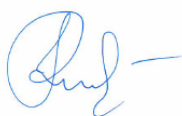
Dėkojame už bendradarbiavimą.

Prezidentas

Andrius Romanovskis

Generalinė direktorė

Ineta Rizgelė

Originalas nebus siunčiamas. Vilius Kriaučiūnas, el.p., vilius@lvk.lt, mob. +37067703607.